

Kiedy zaczynać, jak prowadzić i kiedy kończyć leczenie immunosupresyjne w miasteni

Anna Kostera-Pruszczyk

Klinika Neurologii

Warszawski Uniwersytet Medyczny

Miastenia

- Przewlekła choroba z autoagresji (85-90% AChRAb ok. 2% MuSKAb)
- Zróżnicowane objawy i przebieg- zarówno w czasie, jak i między pacjentami
- Pełne spektrum wiekowe pacjentów – różne role życiowe, oczekiwania co do własnej sprawności, możliwości modyfikowania plany dnia/tygodnia)
- Przełom miasteniczny

Miastenia

- Brak markera rokowniczego
- Nieliczne RCT
- EBM (Evidence vs. Experience Based Medicine)
- Zaleceni oparte głównie o konsensus ekspertów, zawsze podkreślana konieczność indywidualizacji terapii

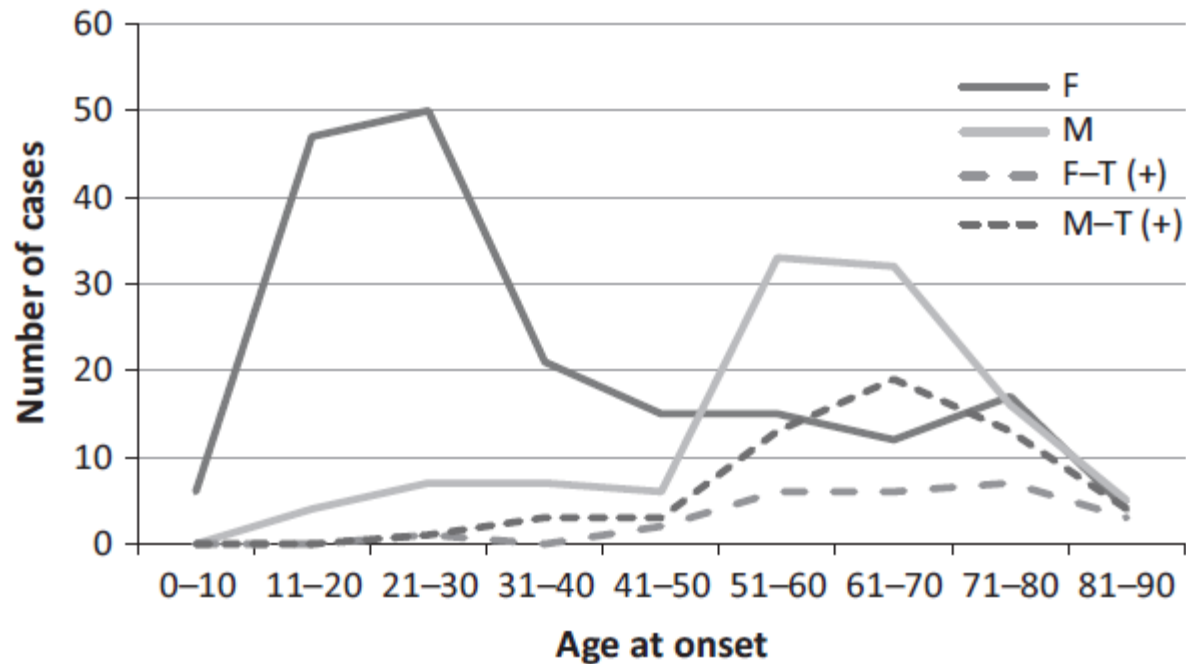
Indywidualizacja terapii

- Do potrzeb funkcjonalnych pacjenta
- Do planów życiowych pacjenta
- Do wielochorobowości pacjenta
- Do możliwości finansowych pacjenta (płatnika)

- Do oczekiwanego początku działania i pułapu terapeutycznego leku
- Doświadczenia lekarza leczącego

Miastenia

- Przewlekła choroba z autoagresji (85-90% AChRAB, ok. 2% MuSKAb)
- Zróżnicowany przebieg- zarówno w czasie, jak i między pacjentami
- Pełne spektrum wiekowe pacjentów – różne role życiowe, oczekiwania co do własnej sprawności, możliwości modyfikowania plany dnia/tygodnia)
- Przełom miasteniczny

Wiek zachorowania

Grupa 295 pacjentów z MG

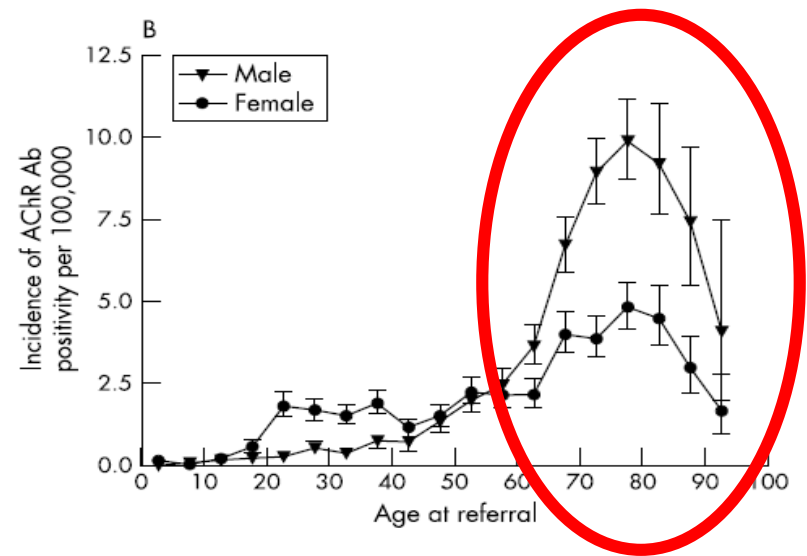
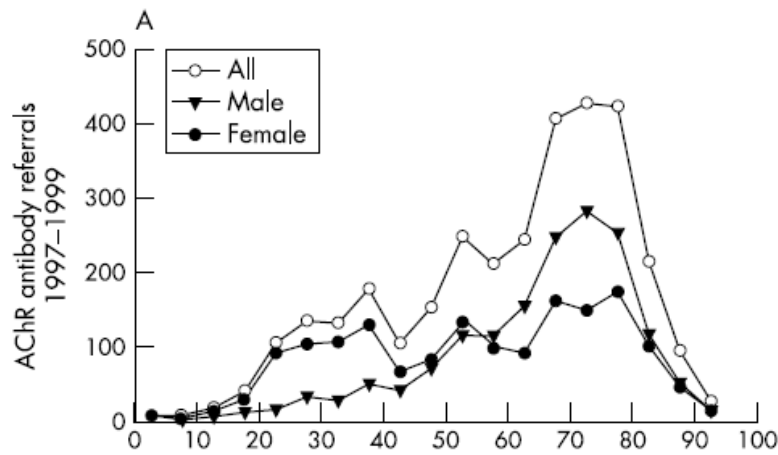
Szczudlik P et al. Acta Neurol Scand 2014

Epidemiologia miastenii

Evidence of underdiagnosis of myasthenia gravis in older people

A Vincent, L Clover, C Buckley, J Grimley Evans, P M Rothwell, and the UK Myasthenia Gravis Survey

J Neurol Neurosurg Psychiatry 2003;74:1105-1108

MG: naturalny przebieg choroby

- objawy oczne uogólniają się u 40-50% pacjentów; uogólnienie zwykle w ciągu pierwszych 2 lat choroby
- samoistna remisja w pierwszym roku choroby 12-21% pacjentów (Oosterhuis 1989)
- okres aktywnej choroby (narastania objawów) 3-7 lat (Oosterhuis 1989, Grob i wsp. 1999, 2008)

MG: naturalny przebieg choroby

- objawy oczne uogólniają się u 40-50% pacjentów; uogólnienie zwykle w ciągu pierwszych 2 lat choroby
- samoistna remisja w pierwszym roku choroby 12-21% pacjentów (Oosterhuis 1989)
- okres aktywnej choroby (narastania objawów) 3-7 lat (Oosterhuis 1989, Grob i wsp. 1999, 2008)

Sposoby leczenia

- Objawowe: Mestinon®/Mytelase®
- Tymektomia (udowodniona skuteczność *NEJM 2016*)
- Immunosupresja
- Leczenie nefarmakologiczne miastonii ocznej
- Zwykle kombinacja w/w

Kiedy leczenie immunosupresyjne

- Jeśli samo leczenie objawowe (Mestinon®/Mytelase®) nie wystarcza do dobrego i bezpiecznego funkcjonowania pacjenta
- Czy pacjent przyjmuje lek w optymalny sposób: dawka, odstępy pomiędzy kolejnymi dawkami, tolerancja leku (UWAGA na MuSK-MG!)

Kiedy zaczynać leczenie immunosupresyjne

- Gdy leki objawowe nie zapewniają dobrego funkcjonowania:
  - Uciążliwe objawy oczne
  - Dowolne objawy (np. kończynowe) uniemożliwiające akceptowalnego poziomu aktywności
- Gdy objawy zagrażają życiu:
  - Objawy opuszkowe z krztuszeniem się, duszność
  - Przełom miasteniczny

Jak prowadzić

- Konsekwentnie i we współpracy z pacjentem:
  - Odpowiedni czas trwania terapii, do uzyskania skuteczności leku
  - Monitorowanie terapii
  - Kontakt z lekarzem leczącym
  - Informacja o objawach niepożądanych
  - Informacja co pacjent może zmodyfikować samodzielnie
  - Leku nie może zbraknąć

Leczenie farmakologiczne MG

Lek	Początek działania	Uzyskanie maksymalnego efektu
Azatiopryna 2-3 mg/kg mc	6-12 miesięcy	12-24 miesięcy
Cyklosporyna pod kontrolą stężenia	4-6 miesięcy	8-12 miesięcy
Plazmafereza	1-7 dni	1-3 tygodni
IVIg	7-14 dni	1-3 tygodni
Tymektomia	1-10 lat (?)	1-10 lat

Prednizon

- Pierwsza linia immunosupresji
- Dawka maksymalna 1-1,5 mg/kg mc
- Stopniowe zwiększanie (+5 mg/tydz) i stopniowa powolna redukcja dawki (o 5 do 10 mg/co 3-4 tyg)
- Można podawać co drugi dzień, jeśli pacjent toleruje taki schemat
- Profilaktyka osteoporozy, monitorowanie innych powikłań przewlekłej terapii

Prednizon i co dalej...

- Kiedy dołączyć drugi lek immunosupresyjny?
  - Brak skuteczności
  - Przeciwwskazania do długotrwałej terapii glikokortykoidami
  - Działania niepożądane

Azatiopryna

- Dawka skuteczna 2-3 mg/kg/mc, podtrzymująca 1-1,5 mg/kg mc
- Monitorowanie morfologii, Ast, Alt
- Wzrost ryzyka choroby nowotworowej wynosi:
  - 1,3 (95% CI, 0,4 - 4,0) jeśli leczenie krócej niż 5 lat,
  - 2,0 (95% CI, 0,4 - 9,1) jeśli leczenie 5 do 10 lat,
  - 4,4 (95% CI 0,9 - 20,9) jeśli leczenie ponad 10 lat

Confavreux C et al. Risk of cancer from azathioprine therapy in multiple sclerosis: a case-control study. Neurology 1996 ;46(6):1607-12.

- Azatiopryna + prednizon skuteczne u 80-90% pacjentów z MG (Palace J et al. 1998, Neurology)
- Dobry profil bezpieczeństwa
- Nasiloną reakcją o charakterze idiosynkrazji b. rzadka (1%)- najpierw 50 mg/dz, po kilku dniach można podać już pełną dawkę (Hohlfeld R et al. 1988, Neurology)

Metotrexat

- 7,5-15 mg/tydz plus kwas foliowy 5-15 mg doustnie dobę później
- MTX (17,5 mg/tydzień) u 24 pacjentów z uogólnioną MG vs. AZA (2,5 mg/dz/kg mc) równa skuteczność w redukcji dawki glikokortykoidów w ciągu 2 lat (Heckmann JM et al. 2011, BMC Neurol)
- Korzystny u osób starszych, leczonych wieloma lekami z innych powodów – mało interakcji (Hilton-Jones D, 2007. Pract Neurol)

Cyklofosfamid

- Bardzo skuteczny, ze względu na profil bezpieczeństwa „trzecia linia”
- Pulsy, immunoablacja

Lub

- Doustnie 50-100 mg/dz, przewlekle 10/10 lub 10/20

Jak odstawiać

- Glikokortykoidy – zawsze stopniowo
- Inne leki immunosupresyjne – można przerwać kurację z dnia na dzień
- Kiedy:
  - jeśli b. dobry stan neurologiczny
  - Jeśli działania niepożądane
  - Jeśli planowana ciąża (ale glikokortykoidy bezpieczne)

- Pełna remisja u ok. 50% pacjentów
- Pozostali wymagają przewlekłego leczenia lekiem objawowym lub najniższą skuteczną dawką leku (leków) immunosupresyjnych
- Czasem dawka prednizonu 5 mg co II dzień zapewnia remisję, a jej odstawienie daje nawrót objawów

International consensus guidance for management of myasthenia gravis

Executive summary

OPEN

- Once patients achieve treatment goals, the corticosteroid dose should be gradually tapered. In many patients, continuing a low dose of corticosteroids long-term can help to maintain the treatment goal.
- For nonsteroidal IS agents, once treatment goals have been achieved and maintained for 6 months to 2 years, the IS dose should be tapered slowly to the minimal effective amount. Dosage adjustments should be made no more frequently than every 3–6 months

International consensus guidance for management of myasthenia gravis

Executive summary

OPEN

- Tapering of IS drugs is associated with risk of relapse, which may necessitate upward adjustments in dose.
- The risk of relapse is higher in patients who are symptomatic, or after rapid taper.
- It is usually necessary to maintain some immunosuppression for many years, sometimes for life.

International consensus guidance for management of myasthenia gravis

Executive summary

OPEN

- Tapering of IS drugs is associated with risk of relapse, which may necessitate upward adjustments in dose.
- The risk of relapse is higher in patients who are symptomatic, or after rapid taper.
- **It is usually necessary to maintain some immunosuppression for many years, sometimes for life.**

Kiedy zaczynać, jak prowadzić i kiedy kończyć leczenie immunosupresyjne w miastenii

- Czasem bezpieczeństwo chorego wymaga prowadzenia leczenia immunosupresyjnego przez wiele lat, a nawet dożywotnio
- Nie należy dążyć za wszelką cenę do odstawienia leków immunosupresyjnych w MG